

Antti Koskelainen

Tiedote

15.1.2010

Sähkön hintapiikit tulevat kalliiksi sähkökäyttäjille

”Riittämätön sähköntuotantokapasiteetti luo pohjan korkeille hintapiikeille sähkön tukkumarkkinoille ja tulee kalliiksi sähkökäyttäjille. Talven hintapiikit maksavat suomalaisille sähkökäyttäjille 160 miljoonaa euroa” arvioi Antti Koskelainen Suomen EIfistä.

Kuluvana talvena olemme kokeneet erittäin korkeita hintapiikkejä Pohjoismaisilla sähkömarkkinoilla. Selvitimme Energiakolmio Oy:n kanssa sähkömarkkinoiden kaikkien aikojen korkeimman hintapiikkipäivän 17.12.2009 tapahtumia, jolloin sähkön tukkuhinta oli kahden tunnin ajan 1400 €/MWh (38 kertainen vuoden 2009 keskihintaan verrattuna).

Keskeiset havainnot:

- **Markkinoiden käytössä ei ole riittävästi sähkön tuotantokapasiteettia**
  - o Kulutuksen tehohiiput eivät ole juuri pienentyneet talouden taantuman aikana
  - o Suomen sähköhuolto on liiaksi riippuvainen sähkösaannista naapurimaistaan
- **Hintapiikit aiheuttivat suuret kustannukset sähkökäyttäjille**
  - o Hintapiikkien kustannukset ¹⁾ Suomessa 160 milj.€ ja Pohjoismaisella tasolla 500 milj.€
  - o Hintapiikit nostivat myös tulevaisuuden sähkön hintaa ja riskimarginaaleja ²⁾
- **Sähkökysyntä ei osallistu tehokkaasti markkinahinnan muodostukseen**
  - o Sähkökäyttäjien osallistumista markkinalle parannettava kehittämällä sähkötuotteita
  - o Sähköpörssin toimintamallia poikkeustilanteissa kehitettävä
- **Sähkön siirtoyhteyksiä Pohjoismaissa lisättävä**
  - o Riittämättömät sähkönsiirtoyhteyden kasvattavat hintapiikkejä

1) Tähän mennessä toteutuneet hintapiikit ovat tulleet maksamaan sähkökäyttäjille Suomessa, Ruotsissa ja Pohjois-Norjassa ja Tanskan itäosassa yhteensä 500 milj.€ (17.12.2009 n. 200 milj.€, 7.1.2010 n. 70 milj.€ ja 8.1.2010 n. 250 milj.€). Tästä suomalaisten sähkökäyttäjien osuus on n. 160 milj.€ maamme sähkökäytön osuudella laskettuna.

2) Sähkön spot -markkinoiden hintapiikit siirtyvät tulevaisuuden sähkön hintoihin (johdannaismarkkinat). Lisäksi sähkön vähittäismyyjät hinnoittelevat hintapiikkien riskin sähkötarjouksiinsa. Täten sähkökäyttäjät maksavat hintapiikkien tuomat kustannukset sähkötuoterakenteestaan riippuen joko välittömästi ja/tai tulevaisuudessa korkeampien hintojen muodossa.

1. Suomi tarvitsee lisää sähköntuotantokapasiteettia

Hintapiikkien kautta markkinat viestivät, ettei sähkön tuotantokapasiteettia ole riittävästi kattamaan sähkön kysyntää. Toimitusvarma ja kohtuuhintainen sähkö on keskeinen tuotannontekijä teollisuudelle, kaupan ja palvelualan yrityksille sekä välttämätöntä kotitalouksille.

Olemme nykyisin liian riippuvaisia sähkön tuonnista Venäjältä, Ruotsista ja Virosta. Sähköntuotantokapasiteettia, kuten vesi-, ydin- ja tuulivoimaa tulee rakentaa Suomessa riittävästi omavaraisuuden ja huoltovarmuuden parantamiseksi.

2. Sähkömarkkinoiden toimintaa kehitettävä

Selvityksemme mukaan hintapiikkien aikana sähkönkäyttö jousti vuorokausitasolla n. 1400 MW Pohjoismaissa ja piikkituntien aikana Suomessa n. 500 MW. Sähkönkäytön kysyntäjoustoa* siis on, mutta se ei kokonaisuudessaan osallistunut sähkömarkkinan hinnanmuodostukseen ja näin hintapiikit muodostuvat tarpeettoman korkeaksi. Mikäli kaikki toteutunut kysyntäjousto olisi osallistunut hinnanmuodostukseen, hintapiikit olisivat jääneet huomattavasti pienemmäksi.

Sähkökäyttäjien osallistumismahdollisuuksia sähkömarkkinan hinnanmuodostukseen on parannettava kehittämällä kuluttajille tarjottavia sähkötuotteita.

Lisäksi Nord Poolin sääntöjä on kehitettävä. Markkinahinnan määräytymisperusteita tulee täydentää ottamalla käyttöön ylimääräinen tarjouskierros, kun kysyntä- ja tarjouskäyrät eivät kohtaa spot -markkinalla. Lisätarjouskierros mahdollistaisi todellisen kysyntäjoustopon ja tuotannon lisäsmahdollisuuksien hyödyntämisen markkinahinnan muodostamisessa ja tämä varsin todennäköisesti vähentäisi hintapiikkien esiintymistä ja alentaisi piikkien tuomia kustannuksia yhteiskunnalle.

* Lisätietoja sähkönkäytön kysyntäjoustoposta <http://www.elfi.fi/fi/kysyntajousto.html>

Lisätietoja: Suomen ElFi Oy, toimitusjohtaja Antti Koskelainen, p. 040 726 7673.

Suomen ElFi Oy toimii osakkaidensa edunvalvojana sähkömarkkinoilla. Yhtiön omistajat ovat merkittäviä suomalaisia sähköä käyttäviä teollisuuden, kaupan sekä palvelualan yrityksiä. Omistajien yhteenlaskettu sähkönkäyttö Suomessa on n. 13,5 TWh vuodessa, joka on Suomen sähkönkäytöstä noin 15 %.